

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/749/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pkf.20.830/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pkf.20.830/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Nagykanizsai Járásbíróság 4.P.20.402/2022/12. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Álláspontja szerint a támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdését, V. cikkét, XIX. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [3] 1. Az ügy előzménye az indítvány, annak kiegészítése és a rendelkezésre álló bírósági iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] Az indítványozó (a perben I. r. alperes) és egy gazdasági társaság (a perben II. r. alperes) ellen tulajdonjog megállapítása iránti per indult. A felperes azt állította, hogy elbirtokolta az alperesek tulajdonában álló ingatlant. A Nagykanizsai Járásbíróság (a továbbiakban: járásbíróság vagy elsőfokú bíróság) az eljárást – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – megszüntette. Ugyanis a keresetlevelet eleve vissza kellett volna utasítani, tekintettel arra, hogy a mező- és erdőgazdálkodási földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 33. § (4) bekezdése alapján az elbirtoklásra hivatkozó félnek a kereset benyújtását megelőzően be kell szereznie a mezőgazdasági igazgatási szerv igazolását arról, hogy a tulajdonszerzése e törvény szerinti feltételei fennállnak. Tárgyi esetben a felperes ilyen igazolást nem csatolt, ami akadályozta az érdemi eljárás lefolytatását. A

járásbíróóság továbbá kötelezte a felperest, hogy az indítványozónak fizessen meg 63 500 Ft perköltséget.

- [5] Az indítványozó fellebbezett az elsőfokú végzés ellen, de csak a perköltség tárgyában, azt kifogásolva, hogy az elsőfokú bíróság a becsatolt költségjegyzék ellenére nem ítélte meg számára a védekezésre fordított teljes összeget, illetve nem indokolta meg, hogy a védő által közölt munkaidő-ráfordítását miért nem tartotta elfogadhatónak. A Törvényszék megváltoztatta az elsőfokú végzést, felemelve az indítványozónak fizetendő perköltséget 213 000 Ft-ra. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfok helyesen járt el, amikor az eljárás megszüntetésére tekintettel a teljes elsőfokú eljárásra figyelemmel kikötött, viszonylagosan magas összegű, munkadíjat mérsékelte. Ugyanakkor a kikötött óradíj mérséklésének mértékét a másodfok indokolatlannak találta, mert az indítványozó jogi képviselője olyan több oldalas, részletes ellenkérelmet terjesztett elő, amelynek jogi okfejtését az elsőfokú bíróság is átvette.
- [6] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő mind az első-, mind a másodfokú bíróság végzése ellen. Álláspontja szerint a bírósági végzések elsősorban a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogával ellentétesek, mivel a bíróság nem járt el helyesen, egyrészt akkor, amikor a keresetet nem utasította vissza a Pp. 176. § (1) bekezdés c) pontja alapján (a pert más hatósági eljárásnak kellett volna megelőznie), másrészt, akkor, amikor mérsékelte a részére megtérítendő perköltséget. A bíróságok fenti eljárása további alapjogi sérelmet is okozott számára – állította az indítványozó. A per megindítása miatt ugyanis jogi képviselő igénybevétele kényszerült, ami felesleges anyagi kiadást jelentett számára, ráadásul nem térült meg az összes költsége sem (azaz lényegében kár érte). Emiatt egyrészt sérült a személyes szabadsághoz való joga [IV. cikk (1) bekezdés], hiszen nem gazdálkodhatott szabadon a „törvénytelenül” elvont jövedelmével (a perköltség meg nem térített részével), másrészt a szociális biztonsághoz való joga is sérült, hiszen jövedelmének elvonása korlátozza abba, hogy az újabb eljárás során (a perbeli felperes időközben újabb keresetet terjesztett elő) megszervezze védekezését. Az indítványozó az Alaptörvény V. cikkének a sérelmét is állította, amely biztosítja a tulajdont ért jogtalan támadás elleni védekezéshez való jogot. Előadása szerint jelen esetben a jogtalan támadás ugyan elhárításra került, de ez jelentős anyagi megterhelést jelentett a számára.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.

- [8] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőben terjesztette elő, továbbá jogosult alkotmányjogi panasz benyújtására, mivel az alapügyben peres fél volt, ami érintettségét megalapozza.
- [9] 3.2. Az indítvány részben megfelel a határozott kérelem követelményeinek is, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét kijelölő alaptörvényi és törvényi rendelkezést, a támadott bírósági döntést, az Alaptörvény megsértett rendelkezését, az eljárás megindításának indokait, illetve kifejezett kérelmet tartalmaz az alaptörvény-ellenesnek talált bírói döntés megsemmisítésére.
- [10] 3.3. Ugyanakkor az indítvány nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjából fakadó indítványozói kötelezettségnek, mivel nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, illetve mi az állított jogsérelem lényege.
- [11] 3.3.1. Eljárása során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésének, V. cikkének és XIX. cikk (1) bekezdésének sérelmét az indítványozó abban látta, hogy a bírósági eljárás költségeinek (perköltség, ügyvédi munkadíj) kifizetése „hátrányos helyzetet teremtett [...] jövedelmi státuszában”. Az indítványozó ugyan pro forma nem hivatkozott a tulajdonjog sérelmére, de lényegében azt állította, hogy a törvénysértő módon megindult per ezen alapjogát korlátozta. Tulajdonjogi sérelmét ugyanakkor arra vezette vissza, hogy a bíróságok vele szemben tisztességtelenül jártak el. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a IV., V. és XIX. cikk sérelmével kapcsolatos indítványozói érveket a XXVIII. cikk (1) bekezdése körében vizsgálta.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét arra alapozta, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon nem szüntette meg az eljárást a világos törvényi előírások ellenére. Ennek eredményeképp a per megindult, az indítványozó pedig védekezni kényszerült, mindezek pedig anyagi ráfordítással jártak, azaz a bíróság jogsértő eljárása folytán őt lényegében kár érte. Az elsőfokú bíróság végzésében megállapította, hogy a keresetlevelet a Pp. 176. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján vissza kellett volna utasítani, mivel erre nem került sor, azt a Pp. 240. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján hivatalból megszüntette. Megállapítható tehát, hogy a jogszabálysértést az elsőfokú bíróság észlelte és reparálta is az eljárási törvény keretei között. A fentiekből következően az indítványozó által állított okból a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga nem sérült, hiszen a törvénysértő helyzetet az elsőfokú bíróság végzésével megszüntette. Erre tekintettel az indítványozó többi – a tisztességes bírósági eljárás megsértésére alapított – alapjogi sérelme sem volt érdemben vizsgálható.
- [13] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy amennyiben az indítványozó úgy ítéli meg, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértő magatartása révén őt kár érte, akkor a

Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:549. §-a alapján polgári perben érvényesítheti igényét a bírósági jogkörben okozott kárért, amennyiben annak törvényi feltételi fennállnak.

- [14] 3.3.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését is megjelölte az indítványozó, azonban annak sérelmét csak állította, de nem indokolta, ezért e körben sem volt helye érdemi vizsgálatnak.
- [15] 3.3.3. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban pedig az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, ugyanakkor a panasszal támadott bírósági határozatok és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs alkotmányjogi összefüggés {pl. 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6]; 3122/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12] és 3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [13]}, így a panasznak ez az eleme nem volt érdemben vizsgálható.
- [16] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglalt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. március 26.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró